

dane osobowe recenzenta:
prof. dr hab. Andrzej Bauer
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
Warszawa
email: a.bauer@chopin.edu.pl

Warszawa, 25.09.2024

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny, pismo z dn. 26.06.2018 r., zlecenie podjęte na podstawie Uchwały Senatu oraz art. 190 ust.2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. Z 2021 r. Poz. 478 z późniejszymi zmianami).

Podstawowe dane o Kandydacie

Pana mgr Macieja Kułakowskiego mam przyjemność znać od lat. Pracowałem z nim podczas kursów oraz w zespole Cellonet. To wiolonczelista o niewątpliwym talencie, posiadający silną, bardzo emocjonalną osobowość estradową i znakomity warsztat instrumentalny. Od lat prowadzi aktywną działalność koncertową jako solista i kameralista.

Urodzony w 1996 roku w Gdańsku. Grę na wiolonczeli rozpoczął w wieku sześciu lat w klasie wiolonczeli prof. Jadwigi Ewald. Jest laureatem Konkursu Królowej Elżbiety w Brukseli oraz zdobywcą I nagrody oraz nagrody specjalnej na X Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. Witolda Lutosławskiego w Warszawie. Od 2019 roku reprezentuje Londyńską agencję Young Classical Artists Trust (YCAT). Jako solista występował w wielu krajach Europy i Świata m.in. z Orkiestrą Filharmonii Narodowej w Warszawie, Sinfonietą Cracovią, Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus, Orkiestrą Filharmonii Bałtyckiej, Aukso: Orkiestra Kameralna Miasta Tychy, London Mozart Players, Kammerphilharmonie Bremen, Brussels Philharmony Orchestra, St. Petersburg Symphony Orchestra czy Calgary Symphony Orchestra. Jako kameralista brał udział w takich festiwalach jak: Piatigorsky Cello Festival w Los Angeles, Beijing Cello Festival, Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego, Festiwal im. Witolda Lutosławskiego, Festiwal im. Ignacego Jana Paderewskiego, Moritzburg Festival, Kronberg Festival, Krzyżowa Music, Hohenstaufen Kammermusik Festival czy Munich Rising Stars. Współpracował z takimi muzykami jak Krzysztof Penderecki, Mischa Maisky, Emanuel Ax, Christoph Eschenbach, Viviane Hagner, Charles Neidich, Arnold Steinhardt, Lawrence Power i Kian Soltani oraz dyrygentami: Eivind Gullberg Jensen, Frank Braley, Stéphane Denève, Marek Moś, Marek Pijarowski, w szerokim zakresie repertuaru. Maciej studiuje od 2017 roku u Wolfganga Emanuela Schmidta w Kronberg Academy. W 2016 roku otrzymał stypendium i nagrodę specjalną od Deutsche Stiftung Musikleben podczas Deutscher Musikwettbewerb, a w 2015 roku zdobył II nagrodę na konkursie TONALI w Hamburgu (2015). W roku 2010, 2012 i 2013 otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz został laureatem konkursu Narodowego Centrum Kultury – Młoda Polska.

Wcześniej studiował u prof Marcina Zdunika na Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Mannheim Universität oraz Hochschule für Musik Franz Liszt w Weimarze. Brał udział w wielu kursach mistrzowskich gdzie kształcił się u wybitnych pedagogów takich jak: Sir András Schiff, Gidon Kremer, Frans Helmerson, Mischa Maisky, Steven Isserlis, Phillippe Muller, Jérôme Pernoo, Gary Hoffman, Jens Peter Maintz, Ivan Monighetti czy Andrzej Bauer.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgr. Macieja Kułakowskiego składa się z dzieła artystycznego - nagrania utworów wiolonczelowych Krzysztofa Pendereckiego – wydanych na płycie CD (DUX 1880) pod tytułem *Penderecki utwory kameralne Vol. III*, na program której składają się: *Capriccio per Siegfried Palm, PerSlava, Suita (Preludio, Serenade, Sarabande, Tempo di Valse, Allegro con bravura, Aria, Scherzo - Vivace, Notturmo - Larghetto), Violoncello totale, Duo Concertante* (we własnym opracowaniu na wiolonczelę i skrzypce), *Tanz, Serenata* (na trzy wiolonczele - nagrana wspólnie z Marcinem Mączyńskim i Michałem Balasem) oraz z opisu dzieła artystycznego o tytule *Przemiany stylu w muzyce Krzysztofa Pendereckiego. Omówienie problemu w oparciu o analizę dzieł kompozytora na wiolonczelę solo*.

Nagrania wymienionych utworów zrealizowane zostały w warunkach studyjnych, w sali koncertowej Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Luławicach. Autorami reżyserii dźwięku byli Małgorzata Polańska i Marcin Guz.

Dzieło artystyczne - interpretacje wymienionych utworów – dokonane jest na bardzo wysokim poziomie i widziane jako całość - tworzy wybitną kreację artystyczną. Artysta rozumie idiom każdego z dzieł i w osobisty sposób przekazuje przesłanie w nim zawarte. Radzi sobie też znakomicie z niebagatelnymi trudnościami technicznymi obecnymi w każdym niemal utworze. Gra Macieja Kułakowskiego jest instrumentalnie bez zarzutu, zarówno pod względem intonacyjnym jak i artykulacyjnym. Zgłębienie wykonywanych dzieł od strony teoretycznej i ich analiza zapewne spowodowały, że interpretacje są pełne charakteru, intensywności i energii.

Wykonanie wszystkich zarejestrowanych utworów jest artystycznie przekonujące i przekazuje intencje kompozytora ze starannością. Należy tu przy tym zaznaczyć, że muzyka Krzysztofa Pendereckiego i znane podejście kompozytora do interpretacji daje wykonawcom dużą swobodę, z której p. Maciej Kułakowski korzysta z umiarem, szacunkiem dla tekstu muzycznego i z poczuciem artystycznego smaku.

Od strony technicznej nagranie jest również znakomite. Wybór stosunkowo bliskiego ustawienia mikrofonów względem wiolonczeli pozwala usłyszeć wszystkie detale wykonania,

Opis dzieła artystycznego, zatytułowany *"Przemiany stylu w muzyce Krzysztofa Pendereckiego. Omówienie problemu w oparciu o analizę dzieł kompozytora na wiolonczelę*

solo.”, jest niezbyt obszerną, ale merytorycznie interesującą pracą, w której autor w osobisty i twórczy sposób analizuje postawione zagadnienie.

Spis treści pozwala na precyzyjną nawigację po materiale pracy, która składa się z pięciu rozdziałów, które wraz z podrozdziałami tworzą klarowną i logiczną konstrukcję całościową.

Krótki wstęp (przedstawiający wybrane zagadnienie) prowadzi nas do rozdziału 2, który zawiera główną treść i punkt ciężkości pracy teoretycznej (*II. Rys historyczny, omówienie oraz analiza nagranych na płycie CD utworów wiolonczelowych Krzysztofa Pendereckiego*).

Jest to swobodnie przeprowadzona analiza formalna zarejestrowanych utworów spleciona z analizą wykonawczą. Przy omawianiu kolejnych dzieł autor przekazuje również informacje dotyczące genezy i okoliczności prawykonania. Język rozważań autora jest naturalny, czasami może nawet zbyt kolokwialny. Zdarzają się autorowi także drobne uchybienia merytoryczne oraz niestaranności stylistyczne, nieistotne jednak dla całości toku myślenia i wartości intelektualnej jego analizy, która generalnie nie budzi wątpliwości.

Jako przykład tego, co mam tu namyśli niech posłuży poniższe zdanie, które zacytuję z rozdziału II:

„Ekstremalne kontrasty artykulacyjne, dynamiczne, kolorystyczne, a w szczególności regularnie pojawiający się akord C-dur grany pizzicato, czy też monotonnie powtarzająca się w kółko, obsesyjna sekwencja 12-tonowa emanują rubasznym oraz lekko [niepokojącym] wisielczym humorem.”

Pozostawiając na boku opinię na temat skojarzeń autora i stylu wypowiedzi, wspomniana obsesyjna sekwencja jest jedynie 11-tonowa. Brakujący do 12-tonowej serii dźwięk „As” pojawia się jedynie raz.

Pracę zamykają bardzo lapidarne końcowe wnioski (*Rozdział 3. Podsumowanie*), w których p. Maciej Kułakowski konstatuje powszechnie znaną przemianę stylu kompozytorskiego Krzysztofa Pendereckiego, która dokonała się na przełomie lat 60-tych i 70-tych.

Rozdział 4 (*Bibliografia nutowa*) zawiera listę wykorzystanych materiałów nutowych.

Rozdział 5 (*Bibliografia*) zawiera tytuły 3 prac teoretycznych na temat twórczości Krzysztofa Pendereckiego, link do partytury utworu *Tanz*, link do artykułu w Wikipedii na temat *Suity na wiolonczelę solo* oraz 2 linki, których nie można otworzyć. Jeden z nich prawdopodobnie ma prowadzić do partytury *Duo Concertante*.

Opracowanie *Duo Concertante* jest bardzo udane i artystycznie przekonujące. Szkoda, że autor nie poświęcił więcej miejsca opisowi aranżacji, której się podjął ze znakomitym rezultatem – także wykonawczym. Partia skrzypiec w wykonaniu p. Marii Sławek zabrzmiała również bardzo pięknie.

Z powyższych moich refleksji wynika, że punkt ciężkości pracy doktorskiej p. Macieja Kułakowskiego stanowi zdecydowanie jego kreacja dźwiękowa – której poziom artystyczny i warsztatowy nie budzi najmniejszych wątpliwości, a nawet pozwala ją nazwać wybitną.

Praca teoretyczna - opis dzieła - nieco skromnie „akompaniuje” znakomitemu wydawnictwu płytowemu, które zapewne znajdzie poczesne miejsce w polskiej dyskografii naszego - tak ważnego dla wiolonczelistów wybitnego twórcy - Krzysztofa Pendereckiego, a i w polskiej dyskografii wiolonczelowej w ogóle.

Konkluzja

W sposób wyczerpujący, zarówno poprzez dzieło artystyczne jak i jego opis, rozwiązane zostało w oryginalny sposób założone zagadnienie artystyczne i doktorant spełnił, z wyrażonymi powyżej drobnymi zastrzeżeniami, wymagania ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Pracę doktorską Pana mgr. Macieja Kułakowskiego przyjmuję i wnioskuję o dopuszczenie jej do obrony.

Prof. dr hab. Andrzej Bauer